

REISEBREV FRA ROMA

KIERKEGAARD OG KØBENHAVN

Av Mattias da Silva Bjartveit

Etter 4 lange år på filosofistudiet følte jeg at det var på tide: Jeg måtte på utveksling! I min tid som bachelorstudent vurderte jeg utvekslingsmulighetene ganske godt, og Bologna, den vakre studentbyen i varme Italia, stod opprinnelig på planen. Dessverre ble planene lagt til side, men muligheten til å reise bort dukket opp igjen under det 3. semesteret på masterstudiet. Denne gangen var ikke destinasjonen et eksotisk sted, hvor språket måtte læres på forhånd. Det var heller ikke et stort akademisk land som USA eller England. Landet var Danmark, og byen ble København.

Hvorfor burde man reise til København på utveksling? For meg var det ikke byens vanvittig (billige) priser på pils, danskenes gode humør eller muligheten til å sykle rundt i byens flate gater som lokket mest. Det var en dansk filosof som levde for 200 år siden: Søren Kierkegaard. Jeg ville ikke dra på utveksling kun fordi det er morsomt å reise, eller for å oppleve det å bo i ny by. Jeg ville dra til København slik at jeg kunne suge opp all kunnskapen om Kierkegaard som fantes i de akademiske kroker der, med håp om å gjøre masteroppgaven min betraktelig bedre. Filosofi på UiO har, i min tid som student, aldri satt opp et emne som omhandler Kierkegaards filosofi, noe jeg naturlig nok mener er uendelig trist. Ironisk nok er det et emne dette vårsemesteret som har *Frykt og Beven* på pensum. Uansett dro jeg til København for å lære mer om Kierkegaard.

Jeg hadde meldt meg opp til to emner: *Kierkegaard – The Making of the Modern Self*, og *Kierkegaard – The Sickness Unto Death*. Det første emnet virket, tilsynelatende, som at det omhandlet Kierkegaards verker og deres relasjon til en moderne oppfatning av selvet og personlig identitet. Det viste seg imidlertid, til min skuffelse, at emnet kun inneholdt ett verk av Kierkegaard; *Begrepet Angst*. De andre filosofene på pensum var Sartre, Camus, de Beauvoir og Arendt. Sett bort i fra min skuffelse over ikke å kunne fokusere kun på Kierkegaard, var emnet fort-

satt givende. Det jeg dog fant mest interessant var ikke fagets filosofiske innhold, nei, det var studentene jeg tok det sammen med og ikke minst *hvor* emnet ble holdt som var interessant. Det humanistiske fakultetet i København ligger en kort sykkeltur unna sentrum. Campus er gigantisk og det kryr av tusenvis av studenter fra både Danmark og andre land fra alle verdenshjørner. Men det var det ikke i denne spennende gryten jeg skulle ha mine seminarer. Nei, seminaret ble holdt på det teologiske fakultetet, som lå midt i sentrum. Jeg må her fortelle leseren at jeg ikke har noe som helst imot teologi eller teologistudenter, men etter min mening har filosofi ingenting å gjøre på et slikt fakultet. Jeg kan forstå at mange anser Kierkegaard som en hovedsakelig religiøs filosof, men når emnet tar for seg andre kontinentale/eksistensielle tenkere virker teologien ganske irrelevant. Det faktum at det ble holdt på det teologiske fakultet var derfor ganske skuffende, fordi jeg mistet muligheten til å oppleve hvordan Københavns HF var som studentmiljø. Den analytiske innflytelsen på filosofi som fag i København var soleklar.

Enda mer interessant enn steds plasseringen av emnet var studentene. Det var én nordmann, tre dansker og resten amerikanere. Av alle studentene var det kun meg og en dansk bachelorstudent, som studerte filosofi. De to andre danskene studerte teologi, og amerikanerne studerte alt fra engelsk, journalistikk og historie til arkitektur. Selv om dette gjorde at de filosofiske diskusjonene ikke alltid foregikk på et høyt nivå, var det fortsatt interessant å se hvordan studenter uten filosofisk bakgrunn taklet og reflekterte over de ulike temaene og problemene som dukket opp i seminarene. Likevel må jeg innrømme at høydepunktet ved å ha så mange amerikanere som medstudenter kom da den notoriske xenofobiske appelsinen ble president i verden mektigste land. Da ble det fart i gruppa!

Det andre emnet jeg tok i København handlet kun om min kjære Kierkegaard. Men det var én feil. Emnet skulle egentlig vært en nærlesning av *Sykdommen til Døden*, et

Fotos: Marius da Silva Bjartveit

verk som står ganske sentralt i masteroppgaven min, men pensum hadde (så klart) blitt endret, og var nå omgjort til en nærlesning av *Frykt og Beven*. Men dette er egentlig ikke noe å klage over. Verket er ufattelig spennende, og tar for seg problemene med forholdet mellom tro og etikk på en veldig interessant måte og emnet ble (heldigvis!) ikke holdt på det teologiske fakultet. Seminaret ble holdt på Søren Kierkegaard Forskningscenter. Er du noensinne i København og har en interesse for Kierkegaard, anbefaler jeg deg å stikke innom senteret for å ta en titt på biblioteket deres. Det er lite, men stappfullt med alle slags bøker om, eller av, Kierkegaard. De som deltok på seminaret var en god blanding av studenter fra Canada, Tyskland, England og USA. I motsetning til det andre emnet, hvor de fleste ikke hadde noen tidligere bakgrunn i filosofi, var dette emnet fylt med filosofistudenter på både bachelor og masternivå. Noen ganger deltok også Kierkegaard-forskere på seminaret, noe som var veldig interessant med tanke på de ulike diskusjonenes utvikling.

Selv om dette reisebrevet kan virke mer som et klagebrev, håper jeg ikke leseren har blitt avskrekket fra å vurdere København som destinasjon for et utvekslingsopphold. Byen er herlig, og studentmiljøet er fantastisk. Jeg var dessverre litt uheldig og fikk ikke alle mine forventninger innfridd. Dette er noe som kan skje den enkelte, og det behøver ikke å bety at København er noe dårlig valg av den grunn. Jeg anbefaler byen på det sterkeste, selv om du kanskje ikke er interessert i Kierkegaard.

Det er likevel ved et sitat av denne gode danske at jeg velger å avslutte dette brevet. Det er et forferdelig rart og irrelevant sitat, men det er litt sprøtt, noe som er gøy, og jeg hadde ikke noe bedre for hånden. Takk for meg!

“Through the individual’s intercourse with himself the individual gets himself with child and gives birth to himself.” (Either/Or, trans. A. Hannay, Penguin, 1992:549)